

Študentská vedecká aktivita

Daňová politika obce ako nástroj podpory miestnej ekonomiky

Elena Kmeťová

Sekcia: Verejná ekonomika a regionálny rozvoj

Konzultant:

JUDr. Ladislav Poliak

Banská Bystrica
2015

Abstrakt práce

1. Téma práce: Daňová politika obce ako nástroj podpory miestnej ekonomiky

2. Meno autora: Bc. Elena Kmeťová

3. Ročník a odbor štúdia: 1.ročník Ing., 3.3.23 Verejná ekonomika a služby (Ekonomika a správa území)

4. Konzultant/vedúci práce: JUDr. Ladislav Poliak

5. Obsah

a) cieľ riešenia

Na základe teoretického štúdia problematiky daňovej politiky a v nadväznosti na teóriu LED (Local Economic Development) zhodnotiť uplatňovanie nástrojov daňovej politiky vybraných miest v SR v oblasti podpory miestnej ekonomiky. Cieľom práce je identifikovať konkrétne nástroje daňových politík vybraných miest SR, používaných pre podporu miestnej ekonomiky, identifikovať dôvody, vedúce k ich (ne)využívaniu, ako aj navrhnúť opatrenia, ktoré by viedli k zvýšeniu podpory miestnej ekonomiky prostredníctvom uplatňovania daňovej právomoci obcí.

b) obsah riešenia

Metodika riešenia práce je postavená primárne na štúdiu výstupov normotvorby vybraných miest v oblasti miestnych daní, štúdiu záverečných účtov, interných aktov, ako aj na riadených rozhovoroch s predstaviteľmi vybraných miest v záujme naplnenia stanovených cieľov.

c) dosiahnuté výsledky

Naplnením stanovených cieľov bude možné odpovedať na otázku či a akým spôsobom možno reálne podporiť miestnu ekonomiku prostredníctvom opatrení, obsiahnutých v daňovej politike obce a zároveň budú stanovené vhodné odporúčania, ktorých implementácia do daňových politík obcí by mohla zvýšiť prispieť k rozvoju miestnej ekonomiky.

6. Kľúčové slová: Daňová politika, LED, Miestne dane, Obce, Podnikateľské prostredie.

Obsah

Úvod.....	4
1.Teoretické aspekty riešenia skúmanej problematiky.....	5
1.1. Daňová politika	5
1.2. Daň – ekonomický nástroj trhovej ekonomiky.....	5
1.3. Daň a jej funkcie	7
1.4. Obec ako aktér LED	7
2. Cieľ práce, metodika a metódy skúmania	9
3. Výsledky a diskusia	10
Záver	17
Zoznam použitej literatúry	18

Úvod

Problematika daní, sa stáva nevyčerateľnou a nikdy nekončiacou polemikou. Na túto konkrétnu tému bolo napísaných množstvo kníh a článkov, ale taktiež prebehlo mnoho odborných či laických diskusií.

Môžeme povedať, že dane zasahujú do nášho každodenného života. Každý deň sa s nimi stretávame pri tom najmenšom nákupe, kde si to možno ani neuvedomíme. Taktiež je nimi zaťažovaný náš disponibilný príjem čo už asi vnímame zreteľnejšie. Sprevádzajú nás všetkých na každom kroku. Dôležitá je preto minimálna znalosť daňovej problematiky. V dnešnej dobe je to vo vlastnom záujme každého človeka nevyhnuté.

Znalosť daní je hlavnou prioritou pre každého živnostníka, malého podnikateľa, ale aj pre manažéra, či finančného riaditeľa veľkej spoločnosti. Pre racionálnu aplikáciu daňových zákonov je potrebné neustále sledovanie tejto problematiky, zachytávanie zmien zákonov a podrobné skúmanie jednotlivých ustanovení zákona v súvislosti s prípadmi vznikajúcimi v praxi.

Cieľom práce je zhodnotiť uplatňovanie nástrojov daňovej politiky vybraných miest v SR v oblasti podpory miestnej ekonomiky.

Východiskami pre spracovanie teoretickej kapitoly sú informácie získané z uvedenej odbornej literatúry a zákony. Zdrojom bol použitý najmä Zákon č. 582/2004 Z. z o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

V prvej kapitole, ktorá je teoretická časť našej práce sa zaoberáme definovaním daňovej politiky, dane, miestnej dane, ale taktiež aj funkciami daní a lokálnym ekonomickým rozvojom (LED- Local Economic Development).

V nasledujúca kapitole sme sa zaoberáme metódami, ale aj cieľom prieskumu. Čiastkové ciele, ktoré sme si zvolili sa venujú identifikovaniu konkrétneho opatrenia daňových politík vybraných slovenských miest pre podporu miestnej ekonomiky, identifikovať dôvody, vedúce k súčasnému stavu využívania týchto nástrojov a ako posledný navrhnúť opatrenia, ktoré by viedli k zvýšeniu podpory miestnej ekonomiky prostredníctvom uplatňovania daňovej právomoci obcí.

V tretej kapitole ako poslednej časti našej práce sa nachádzajú konkrétne zistenia a výsledky z praktickej časti a diskusia. Posledná kapitola taktiež obsahuje odpovede na štruktúrované rozhovory ohľadom daňovej politiky a náležitosti s ňou spojené.

1. Teoretické aspekty riešenia skúmanej problematiky

Prvá kapitola obsahuje teoretické definovanie daňovej politiky, daň, miestne dane, ale taktiež aj funkcie daní a lokálny ekonomický rozvoj (LED- Local Economic Development, ďalej už len LED).

1.1. Daňová politika

Teórií, ktorých predmetom sú dane, ich spravodlivosť, optimálnosť a opodstatnenosť. Jednoznačnú odpoveď, aké daňové zaťaženie je to najsprávnejšie neposkytuje žiadna z teórii.

Charakterizovať daňovú politiku môžeme ako praktické využívanie daňových nástrojov ovplyvňovaní ekonomických a sociálnych procesov v spoločnosti. (Široký 2003)

Praktické uplatňovanie obecných ekonomických zásad a princípov pri tvorbe a fungovaní jednotlivých daňových systémov skúma daňová politika (Kubátová 2006)

Podľa Poliaka (2014) daňovú politiku obce možno vnímať ako uplatňovanie daňovej právomoci obce. Tá spočíva najmä v samotnom rozhodnutí o zavedení miestnej dane, stanovení podmienok zdaňovania, stanovení výnimiek z daňovej povinnosti, procesnom postavení správcu dane, ktoré umožňuje obci priame zahájenie daňového exekučného konania v zmysle príslušného daňovo procesného predpisu, oprávnení všeobecne záväzným rozhodnutím odpísať časť nevymôžených daňových pohľadávok, možnosti subsidiárne realizovať daňovou politikou ciele iných sektorových politík obce, neposlednom rade aj v schopnosti prognózovať príjmy z miestnych daní.

Základným hmotnoprávnym predpisom, tvoriacim právny základ realizácie daňovej politiky obce, je zákon o miestnych daniach.

1.2. Daň – ekonomický nástroj trhovej ekonomiky

So vznikom štátu vznikli aj dane a prešli zložitým vývojom až k súčasnej rozmanitosti. Otázka ohľadom daní sa objavuje vo chvíli keď vzniká štát, pretože súčasne vzniká otázka úhrady nákladov spojených s jeho činnosťou. Daň a vývoj daní odráža zmeny vo vývoji ľudskej spoločnosti, ale taktiež aj vo vývoji názorov na fungovanie štátu, hospodárstva a obchodu.

V trhovom hospodárstve je definovaná daň ako vedome využívaný nástroj hospodárskej a sociálnej politiky na dosiahnutie cieľa, ktorého podstatou je zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na krytie štátnych výdavkov.

Daň môžeme definovať ako povinnú, zákonom stanovenú platbu do verejného rozpočtu. Je to neúčelová platba, neekvivalentná a pravidelne sa opakujúca buď v intervaloch, alebo pri rovnakých skutočnostiach a je nenávratná. (Harumová, 2002)

Podľa tvrdenia Schultzovej (2002) dane sú jedným z dôležitých ekonomicko-finančných nástrojov vlády, ktorým môže ovplyvňovať celý ekonomický proces. Ekonóm musí rozumieť problematike daní v širších súvislostiach a musí vedieť nielen to, aký je súčasný daňový systém, ale i to, prečo je takto koncipovaný a aké sú väzby medzi daňami a makroekonomickými ukazovateľmi a ako dane vplyvajú na záujem o investovanie, na nezamestnanosť, ale aj na infláciu či na dovoz a vývoz.

Daňovo oprávnené osoby zasahujú do života spoločnosti prostredníctvom daní (a to tak priamo, ako aj nepriamo), avšak dochádza k problému, že každá daň ma odlišný význam a ekonomické a sociálne dôsledky.

Dane na miestnej úrovni majú fakultatívny charakter a povinnými sa stávajú až ich zavedením vo všeobecne záväznom nariadení. Miestne dane na území SR upravuje Zákon č. 582/2004 Z. z o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov. Výber daní je možným prejavom zvýšenia daňových právomoci samospráv. Obce ako základná územnosprávna jednotka môže o výške sadzby jednotlivých daní, no aj o tom, či sa bude príslušná daň vôbec vyberať. Za pomoci daní si obce ustanovujú režim na svojom území.

Miestne dane tohto zákona členíme:

- daň z nehnuteľností,
- daň za psa,
- daň za užívanie verejného priestranstva,
- daň za ubytovanie,
- daň za predajné automaty,
- daň za nevýherné hracie prístroje,
- daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta,
- daň za jadrové zariadenie,
- miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Na jednej strane sa daňový oprávnený subjekt prostredníctvom vyšších daní snaží odčerpať čo najviac finančných prostriedkov, na druhej strane je tu snaha podnikateľských subjektov o minimalizáciu daňovej povinnosti. Stanoviť optimálnu daňovú sústavu nie je preto jednoduché. Ideálnou výškou dane je taká výška, ktorá zabezpečí potrebné množstvo

finančných prostriedkov do rozpočtu daňovo - oprávneného subjektu, ale pritom neznižuje podnikateľskú aktivitu.

1.3. Daň a jej funkcie

Podstatným zdrojom verejných rozpočtov v momentálnych súčasných ekonomikách predstavujú daňové príjmy. Daňové príjmy financujú produkciu verejných statkov a služieb, ktoré sú dôležité pre zabezpečenie nevyhnutnej a zodpovedajúcej úrovne verejnej spotreby determinovanej historickými a sociálno-ekonomickými špecifikami produkcie a poskytovania verejných statkov a služieb na danom území.

Pri ovplyvňovaní rozvoja miestnej ekonomiky zohrávajú miestne dane dôležitú úlohu, ktorá vyplýva z funkcií daní.

Funkcie ktoré budeme implementovať v predloženej práci sa v podmienkach SR zaoberá Poliak (2014) ktorý vymedzuje členenie funkcií miestnych daní.

Tabuľka 1: Funkcie miestnych daní

Fiškálne	Alokačná	Miestne dane predstavujú proces, prostredníctvom ktorého sa časť súkromného majetku legálne alokuje do rozpočtu obce, čím sa vytvorí základňa pre financovanie aktivít vo verejnom záujme.
	Redistribučná	Súkromný majetok, získaný v rámci správy miestnych daní je redistribuovaný vzhľadom na zameranie politiky obce.
	Stabilizačná	Stabilizačnú funkciu miestnych daní možno vnímať v rovine získavania príjmov v prípade zaznamenania výpadku v príjmových tokoch plynúcich z konkrétnej príjmovej základne .
Nefiškálne	Stimulačná	Stimulačná funkcia miestnych daní spočíva v schopnosti obce ako správcu dane stimulovať daňovo povinný subjekt k určitému správaniu.
	Regulačná	Regulačná funkcia reguluje správanie daňovo povinného subjektu, ktoré prináša negatívnu externalitu.
	Sociálna	Prejavuje sa v stanovení špecifických podmienok pre konkrétne aktivity, alebo daňovo povinné subjekty s prihliadnutím na sociálny status, verejný záujem a orientáciou sociálnej politiky správcu dane – obce.
	Environmentálna	Zásade ide o nástroj ochrany životného prostredia v obci, podpory znižovania emisií, podpory využívania alternatívnych zdrojov energie a podobne.
	Podpory tvorby a rozvoja miestnej ekonomiky	Prostredníctvom miestnych daní môže obec ovplyvniť štruktúru a rozsah ekonomických aktivít na svojom území.

Zdroj: Poliak (2014)

1.4. Obec ako aktér LED

Predmetom skúmania teórie lokálneho rozvoja sú interakcie medzi lokálnou vládou a rozvojom podnikov v území. Táto teória sa zaoberá komplexným rozvojom daného územia. Pojem rozvoj sa interpretuje v teórii lokálneho ekonomického rozvoja ako označenie zlepšenia stavu ekonomiky prostredníctvom jej rastu s prihliadaním na pozitívny vývoj kvalitatívnych ukazovateľov.

V odbornej literatúre sa vyskytuje hlavne v praktických štúdiách pojem LED ako veľmi široký a nadobúda rôzne podoby v praxi a preto je problematické ho definovať.

Bartik (2003, s.1) uvádza, že „lokálny ekonomický rozvoj môže byť definovaný ako zvyšovanie kapacity lokálnej ekonomiky na vytváranie blahobytu miestnych obyvateľov.“

Pri definovaní LED OECD zdôrazňuje hlavne aspekt tvorby podmienok zvyšovania zamestnanosti a dlhodobo realizuje program „Lokálny ekonomický a zamestnanecký program“ (The Local Economic and Employment Development Programme LEED). „Obsah stratégií LED sa rôzni, od podpory podnikania k boju proti exklúzii predovšetkým v krízových oblastiach, všetky obsahujú charakteristické pracovné postupy. Mobilizujú lokálnych obyvateľov a orgány pre navrhovanie a implementáciu iniciatív, ktoré vychádzajú z lokálnych potrieb.“ (OECD, 2000)

Blakely - Bradshaw (2002, s.55) označujú LED ako proces s hlavným cieľom - zvýšiť počet a variabilitu pracovných príležitostí lokálnych obyvateľov kde aktívnu iniciatívnu rolu lokálna vláda. V lokálnych programoch zdôrazňujú potrebu rovnováhy medzi potrebami podnikov a potrebami sociálnymi a politickými danej komunity.

Lokálny ekonomický rozvoj definujú aj slovenskí autori ako napríklad Čapková (2004) a Buček. Čapková (2004) ako rozvoj miestnej ekonomiky kde je potrebný dôraz na endogénny rozvoj využívajúci miestny potenciál ľudských, inštitucionálnych a materiálnych zdrojov.

Obec v súlade s teóriou LED na aktérov miestnej ekonomiky pôsobí rôznymi politickými nástrojmi. Jedným z nich sú aj miestne dane, patriace do skupiny finančných nástrojov komunálnej politiky, ktoré sú v praxi realizované prostredníctvom daňovej politiky.

2. Cieľ práce, metodika a metódy skúmania

Pre vypracovanie práce, dosiahnutie hlavného a čiastkových cieľov bolo potrebné využiť viacero metód. K vypracovaniu teoretickej časti bolo potrebné využiť potrebnú odbornú literatúru týkajúcej sa riešenej problematiky a legislatívnych dokumentov (zákonov). Poznatky sme čerpali z dostupných sekundárnych zdrojov domácich aj zahraničných autorov.

Hlavný cieľ práce je zhodnotenie uplatňovania nástrojov daňovej politiky vybraných miest v SR v oblasti podpory miestnej ekonomiky.

Ako čiastkové ciele sme si zvolili:

1. Identifikovať konkrétne opatrenia daňových politík vybraných slovenských miest pre podporu miestnej ekonomiky
2. Identifikovať dôvody, vedúce k súčasnému stavu využívania týchto nástrojov
3. Navrhnuť opatrenia, ktoré by viedli k zvýšeniu podpory miestnej ekonomiky prostredníctvom uplatňovania daňovej právomoci obcí

V práci sme si definovali výskumný predpoklad, ktorým predpokladáme, že obec ako samostatný územný samosprávny celok SR prostredníctvom miestnych daní napomáha k rozvoju podnikania a následne tým aj podpore miestnej ekonomiky.

V praktickej časti práce boli použité metódy ako analýza, porovnanie podkladov a následne ich zhodnotenie. Pre lepšie vyhodnotenie vplyvu nástrojov daňovej politiky bola potrebná osobná komunikácia, preto sme zvolili metódu štruktúrovaného rozhovoru.

Súčasťou práce sú aj tabuľky obsahujúce informácie zo všeobecne záväzných nariadení na porovnanie za obdobie od roku 2008 do 2014. Výber bol podmienený z dôvodu prebiehajúcej hospodárskej krízy až po súčasné obdobie.

Predmetom skúmania v našej práci je podpora miestnej ekonomiky prostredníctvom miestnych daní. Využitie schopnosti a potenciálu daní pri ovplyvňovaní podpory miestnej ekonomiky.

Objektom skúmania v predloženej práci sú okresné mestá Ružomberok, Martin, Liptovský Mikuláš. Mestá Ružomberok, Martin, Liptovský Mikuláš sú okresnými mestami ležiacimi v Žilinskom kraji. Mesto Ružomberok sme si vybrali z dôvodu, že autor predloženej práce kde budeme analyzovať podporu miestnej ekonomiky pochádza.

Ďalšie dve mestá Martin a Liptovský Mikuláš sme si zvolili na porovnanie z dôvodu, že sa nachádzajú v blízkosti mesta Ružomberok, vyznačujú sa podobným počtom obyvateľov, rozlohou a možnosťami podpory miestnej ekonomiky prostredníctvom daňovej politiky.

3. Výsledky a diskusia

Na základe teoretických poznatkov obsiahnutých v prvej časti práce sa v tejto budeme zaoberať ich praktickou aplikáciou v nami zvolenými mestami.

Výber mesta Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš bol podmienený ústretovosťou personálu a taktiež dôležitým faktorom bolo spracovanie potrebných údajov na vypracovanie práce.

V analýze všeobecne záväzných nariadení sme sa zamerali najmä na daň za užívanie verejného priestranstva. Za daňovníka sa považuje fyzická alebo právnická osoba, ktorá verejné priestranstvo užíva. Vo všeobecnosti predmetom tejto dane chápeme osobitné užívanie verejného priestranstva, teda verejnosti dostupné pozemky, ktoré spadajú do vlastníctva obce. V zmysle ustálenej judikatúry správneho súdnictva však musí obec obligatórne vo všeobecne záväznom nariadení striktne vymedziť čo konkrétne bude vnímané pre účely tejto dane ako verejné priestranstvo. Musí vymedziť konkrétne názvy ulíc.

Základ dane je stanovený ako výmera užívaného verejného priestranstva v m^2 . Správca dane (obec) určí sadzbu dane za každý aj začatý m^2 osobitne užívaného verejného priestranstva a každý aj začatý deň. Pre vznik a zánik daňovej povinnosti, vyrubenie a platenie dane platia rovnaké podmienky ako pri dani za psa. Výnimku predstavuje oznamovacia povinnosť, najmä povinnosť oznámiť zámer s verejným priestranstvom, ktorá daňovníkovi vzniká najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti.

Ako ďalšiu daň sme zvolili daň z nehnuteľnosti, ktorá predstavuje najvyšší podiel na celkových miestnych daniach. Daň z nehnuteľností zahŕňa daň z pozemkov, daň zo stavieb, daň z bytov a z nebytových priestorov v bytovom dome.

Predmetom dane z pozemkov sú pozemky v tomto členení: a) orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, trvalé trávnaté porasty b) záhrady c) zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy d) lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, rybníky s chovom rýb a ostatné hosp. využívané vodné plochy e) stavebné pozemky.

Daň zo stavieb predstavujú a ich predmetom sú stavby v tomto členení: a) stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu b) stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie, vrátane stavieb na vlastnú administratívu c) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu d) samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby určené alebo používané na tieto účely, postavené mimo bytových domov e) priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej

produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu f) stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a zárobkovou činnosťou g) ostatné stavby.

Ako posledná je daň z bytov a z nebytových priestorov v bytovom dome, ktorej predmetom dane z bytov v bytovom dome, v ktorom aspoň jeden byt alebo nebytový priestor nadobudli do vlastníctva fyzické alebo právnické osoby sú: byty a nebytové priestory

Tabuľka č.1. nám zobrazuje vývoj sadzieb osobitným využívaním verejného priestranstva za roky 2008-2015. Pri analýze všeobecne záväzných nariadení mesta Ružomberok sme zistil, že mesto poskytuje výhodu pri sadzbe dane za umiestnenie prenosného predajného zariadenia pri konaní ružomerského jarmoku 25% nižšiu sadzbu v prípade vlastnej výroby.

Na základe nemeiaceho sa vývoja (len so zanedbateľnými odchýlkami) sadzby počas sledovaného obdobia aj v ostatných mestách je irelevantné sa nimi ďalej zaoberať, keďže aj v ostatných mestách má tento vývoj podobný charakter.

Tabuľka 1: Vývoj sadzieb osobitným využívaním verejného priestranstva za roky 2008-2015

Rok/sadzba dane	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sadzba dane za umiestnenie zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb, na reklamné a propagačné účely a na predajné akcie spojené s podporou predaja a uvádzaním nových výrobkov na trh	0,38€	0,38€	0,4€	0,4€	0,40 €	0,42€	0,42€	0,42€
Sadzba dane za umiestnenie prenosného predajného zariadenia	0,45€	0,45€	0,45€	0,50€	0,50€	0,50€	0,50€	0,50€
Sadzba dane za umiestnenie prenosného predajného zariadenia pri konaní ružomerského jarmoku (pozn.1.)	4€/1€/1€	4€/1€/1€	4€/1€/1€	4€/1€/1€	4€/1€/1€	4€/1€/1€	4€/1€/1€	4€/1€/1€
Sadzba dane za umiestnenie terasy a exteriérového sedenia	0,10€	0,10€	0,10€	0,10€	0,01€	0,10€	0,10€	0,10€
Sadzba dane za umiestnenie lunaparkov	0,35€	0,40€	0,40€	0,40€	0,40€	0,40€	0,40€0,	0,40€
Sadzba dane za umiestnenie cirkusu	0.10€	0.10€	0.10€	0.10€	0,10€	0.15€	0.15€	0.15€
Sadzba dane za umiestnenie prenosnej garáže v meste Ružomberok	0,030€	0,030€	0,056€	0,056€	0,056€	0,07€	0,07€	0,07€
Sadzba dane za vyhradenie miesta pre parkovanie vozidiel TAXI služby a vozidiel osobnej prepravy (pozn.2.)	0,013€/0,06€/0.035€	0,013€/0,06€/0.035€	0,013€/0,06€/0.035€	0,013€/0,06€/0.035€	0,013€/0,06€/0.035€	0,013€/0, 14€/0,35€	0,013€/0, 14€/0,35€	0,013€/0, 14€/0,35€

Zdroj: všeobecne záväzné nariadenia mesta Ružomberok

(Pozn.1. Sadzba dane za umiestnenie prenosného predajného zariadenia pri konaní ružomerského jarmoku sa stanovuje na za každý aj začatý m2 a aj začatý deň /v prípade **vlastnej výroby** sa sadzba dane stanovuje za každý aj začatý m2 a aj začatý deň. Za zabratie verejného priestranstva počas konania jarmoku za osobné auto a prívesný vozík sa stanovuje sadzba 1,- € za m2 a aj začatý deň.

Pozn. 2. Sadzba dane za vyhradenie miesta pre parkovanie vozidiel TAXI služby a vozidiel osobnej prepravy:

- pred budovou železničnej stanice v Ružomberku za každý začatý m2 a začatý deň.
- na ulici Antona Bernoláka za každý začatý m2 a začatý deň.
- na ulici Gen. Miloša Vesela – ÚVN za každý začatý m2 a začatý deň.

Dokladom, oprávňujúcim užívanie vyhradeného parkoviska je parkovacia karta. Parkovacia karta bude daňovníkovi vydaná po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola daň vyrubená a následnom uhradení dane.)

Jednou z ďalších metód ktorú sme si zvolili bol štruktúrovaný rozhovor ktorý prebiehal na základe vopred určeného súboru otázok s prednostkou mesta Martin a Liptovský Mikuláš a prednostom mesta Ružomberok a vedúcimi oddelenia miestnych daní a poplatkov. Otázky sa týkali oblasti daňovej politiky. Oslovené osoby mali vyjadriť svoj názor či dane, resp. daňová politika ovplyvňujú/neovplyvňujú rozvoj miestnej ekonomiky, akým spôsobom a ako vidia perspektívy v podpore miestnej ekonomiky a ako podporujú začínajúcich podnikateľov na území mesta.

Z odpovedí sme získali len všeobecne informácie, ktoré vychádzajú aj zo zákona č. 582/2004 Z. z o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

.Dane sú jedným z rozhodujúcich faktorov, ktoré ovplyvňujú rozhodnutie nie len občana daného územia, podnikateľa, ale aj investora o tom, kam alokuje svoje prostriedky, kde bude realizovať svoje podnikateľské aktivity.

Tabuľka 2: Komparácia sadzieb vybraných miestnych daní v analyzovanej vzorke za rok 2015

	Ružomberok	Liptovský Mikuláš	Martin
Daň zo stavieb určených na ostatné podnikanie a výkon zárobkovej činnosti	2,99	Senice, Il'anovo, PloštIn, Svätý Stefan – 2,569 Sodice, Demänová, Liptovská Ondrašová, Okoličné, Palúdzka, Ráztočky – 3,647 Liptovský Mikuláš – 4,391 PRIEMER – 3,536	3,003
Daň za ubytovanie	0,7 (0,5) ¹		0,497
Daň za predajné automaty	35	43,05(182,98) ²	34(67) ³

Zdroj: všeobecne záväzné nariadenia miest Ružomberok, Liptovský Mikuláš a Martin

Perspektívy v podpore miestnej ekonomiky vidia v zjednocovaní obci tak, aby sa dosiahla vyššia príjmová časť daného subjektu a dôležitá je tvorba podnikateľského prostredia ktorá sa dotýka viacerých funkcií obcí.

Tabuľka 3 obsahuje komparáciu sadzieb vybraných miestnych daní, ktoré majú najväčší potenciál ovplyvniť lokalizačné rozhodnutie podnikateľského subjektu, resp. subjektu cestovného ruchu, v analyzovanej vzorke miest.

Tabuľka 3: Komparácia sadzieb vybraných miestnych daní v analyzovanej vzorke za rok 2015 pomocou bodovej metódy

	Ružomberok	Liptovský Mikuláš	Martin
Daň zo stavieb určených na ostatné podnikanie a výkon zárobkovej činnosti	3	1	2
Daň za ubytovanie	2	1	3
Daň za predajné automaty	3	1	2
Spolu	8	3	7

Zdroj: všeobecne záväzné nariadenia miest Ružomberok, Liptovský Mikuláš a Martin

Najvyšší počet bodov bol určený najnižšej sadzbe, ktorá je v konečnom dôsledku najvýhodnejšia pre subjekt podpory miestnej ekonomiky. Ako mesto uplatňujúce najvýhodnejšiu daňovú politiku pre rozvoj miestnej ekonomiky možno označiť mesto Ružomberok. Najmenej výhodnú daňovú politiku uplatňuje mesto Liptovský Mikuláš.

¹ Ak sa daňovopovinná osoba registruje v centre pre ubytovanie, platí zníženú sadzbu.

² Sadzba 182,98 Eur je stanovená na predajné automaty, obsahujúce alkoholické nápoje a tabakové výrobky.

³ Sadzba 67 Eur je stanovená na predajné automaty, obsahujúce alkoholické nápoje a tabakové výrobky.

V rámci návrhovej časti predkladanej práce odporúčame podporu začínajúcich podnikateľov. Začínajúci podnikateľ je podnikateľ podnikajúci menej ako jeden rok od dátumu vydania živnostenského listu alebo zápisu do obchodného registra. Finančná pomoc sa môže poskytnúť každému subjektu, ktorý spĺňa kritériá minimálne dvoch ukazovateľov ekonomickej životaschopnosti. Táto podmienka neplatí pre začínajúcich podnikateľov, ale ich projekt musí presvedčiť o ekonomickej životaschopnosti. V tomto prípade obec môže poskytnúť osobitné zdaňovanie pre začínajúcich podnikateľov ktorí majú inovatívny nápad v forme zníženia sadzby, alebo nulové daňové zaťaženie pre daň z nehnuteľnosti počas prvých dvoch až troch roka od svojho vzniku a neskôr pre ne bude platiť nižšia sadzba aká je momentálne. Zároveň odpustiť platenie daňových licencií. Týkať by sa to malo začínajúcich firiem, ktoré nemajú v začiatkoch žiaden obrat. Podporiť podnikateľov s domácou a tradičnou výrobou.

Pre už existujúcich podnikateľov by bolo možné zníženie dane alebo oslobodenie od dane podobne ako aj pri začínajúcich podnikateľov a to dane z nehnuteľnosti. Navrhovala by som oslobodenie od platenia z dane pozemkov na ktorom sa nehnuteľnosť podnikateľskej činnosti nachádza, ale aj dane zo stavieb a to stavby slúžiace na podnikateľské činnosti. Zníženie, alebo oslobodenie od platenia dani by bolo možné poskytnúť na určité obdobie za podmienok, že subjekt podnikania sa preukáže efektívnou výrobou, zavádzaním nových progresívnych technológií, strojov, prístrojov a zariadení, ako aj ekologických technológií ale taktiež aj možnou výstavbou rozšírenie, rekonštrukciu budov alebo prevádzkových priestorov potrebných na zabezpečenie výroby rôznej povahy. Pojem oslobodenie spočíva v tom že daňovník je zbavený povinnosti platiť daň presne stanovených prípadoch uvedených zákonom

Konkurencia motivuje k vyššej kvalite. Súčasťou tzv. daňovej konkurencie na trhu boli, sú a budú aj tzv. daňové stimuly. Niektorí ich nazývajú aj ako daňové úľavy, daňové úvery, daňové zvýhodnenia. Najčastejšie však sa používa pojem dočasné daňové prázdniny. Inštitút daňovej úľavy je určený špecifickému okruhu podnikateľských subjektov investujúcich nad určitú finančnú hranicu v zmysle zákona o investičnej pomoci, je potrebné si uvedomiť, že ide o nástroj hospodárskej politiky štátu, ktorý napomáha získaniu veľkých investorov, ktorí nielenže odvádzajú vysoké objemy dani do štátneho rozpočtu, ale zároveň tvoria aj vysoký počet pracovných miest.

Väčšina miest a obcí poskytuje možnosť úľavy na miestnych daniach a poplatkoch pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím (ŤZP). V niektorých prípadoch je možné získať až polovičnú úľavu na dani z bytov a stavieb, poplatkoch za komunálny odpad alebo

poplatkoch za psa. Takúto možnosť úľavy by som navrhovala aplikovať nie len na občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ale toto opatrenie by sa pozitívne dotklo aj nezamestnaných, alebo Zamestnávateľom sa na úrovni minimálnej mzdy.

Daňové úľavy vplývajú aj na výrobnú štruktúru ekonomiky. Úľavy najčastejšie získavajú veľkí zamestnávatelia, ktorými sú veľké výrobné podniky. Každý investor očakáva istú výnosnosť z investovaných aktivít. V prípade, že získa daňovú úľavu a je ochotný zmeniť svoj bussness plán.

Záver

Štát za pomoci daňovej politiky ovplyvňuje ekonomiku. Jej cieľom je zabezpečiť dostatok zdrojov na fungovanie a uspokojovanie potrieb. Podpora miestnej ekonomiky prostredníctvom daňovej politiky obcí nie je v podmienkach Slovenskej republiky tak rozšírená, ale jej možnosti a snaha o jej realizáciu môžeme v praxi identifikovať.

V predkladanej práci bola teoreticky načrtnutá problematika daňovej politiky, daň, miestne dane, ale taktiež aj funkcie daní a lokálny ekonomický rozvoj. Analyzovali sme tri okresne mesta a to mesto Ružomberok, Liptovský Mikuláš a Martin.

Naším hlavným cieľom bolo zhodnotenie uplatňovania nástrojov daňovej politiky vybraných miest v SR v oblasti podpory miestnej ekonomiky.

Ako čiastkové ciele sme si zvolili: Identifikovať konkrétne opatrenia daňových politík vybraných slovenských miest pre podporu miestnej ekonomiky, identifikovať dôvody, vedúce k súčasnému stavu využívania týchto nástrojov, navrhnúť opatrenia, ktoré by viedli k zvýšeniu podpory miestnej ekonomiky prostredníctvom uplatňovania daňovej právomoci obcí

Z uvedených výsledkov vyplýva, že realizácia daňovej politiky je vecou originálnej pôsobnosti obcí a teda obce, vzhľadom na platnú právnu úpravu, majú v tejto oblasti relatívne voľnú cestu. Možno konštatovať, že tradičné názory o tom, že miestne dane sú len nástrojom získavania príjmov do obecných rozpočtov, by mohli byť prekonané vhodným uplatňovaním vybraných aspektov daňovej politiky obcí.

Opatrenia daňových politík pre podporu miestnej ekonomiky vidíme vo rozdielnych sadzbách napríklad dane za umiestnenie prenosného predajného zariadenia pri konaní ružomerského jarmoku kde pri analýze všeobecne záväzných nariadení mesta Ružomberok sme zistil, že mesto poskytuje výhodu pri sadzbe dane za umiestnenie prenosného predajného zariadenia pri konaní ružomerského jarmoku 25% nižšiu sadzbu v prípade vlastnej výroby.

Pri analýze sme však zistili, že vývoj sadieb počas sledovaného obdobia má nemeniaci charakter na základe toho sme navrhli opatrenia týkajúce sa podpory začínajúcich podnikateľov, podporu už existujúcich podnikateľov a možné úľavy, zníženie až oslobodenie od platenia dani nie len podnikateľov, ale aj občanom na danom území.

V práci sme si definovali výskumný predpoklad, ktorým predpokladáme, že obec ako samostatný územný samosprávny celok SR prostredníctvom miestnych daní napomáha k rozvoju podnikania a následne tým aj podpore miestnej ekonomiky. Tento predpoklad sa nám potvrdil keďže obec poskytuje rôzne sadzby dane, ale potrebné je prijať opatrenia pre zlepšenie a zvýšenie podpory miestnej ekonomiky.

Zoznam použitej literatúry

BRADLEY, J., GÁCS, J., KANGUR, A., LUBENETS, N.: HERMIN: A Macro Model Framework for the Study of Cohesion and Transition, in: Integration, Growth and Cohesion in an Enlarged European Union, volume 7, ISBN: 978-0-387-22853-2, Springer New York, Springer New York 2005

BUČEK, M. a kol.: Priestorová ekonomika. Bratislava: ES EU, 1992. ISBN 80-225-04006-80.

HARUMOVÁ, Anna. 2002. *Dane v teórii a praxi*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009. 240 s. ISBN 80-89047-39-4

KUBÁTKOVÁ, Květa. 2006. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha : Aspi, 2006. 240 s. ISBN 80-7357-205-2

OECD. 2012. Taxes on property as a percentage of GDP. [online]. 25.10.2012. [cit. 13.02.2013]. Dostupné na internete:

POLIAK, L. 2014. Miestne dane ako nástroj ovplyvňovania miestnej ekonomiky. In: *Trendy v podnikaní 2014. Recenzovaný zborník príspevků mezinárodní vědecké konference*, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, ISBN: 978-80-261-0444-5

POLIAK, L. 2014. Sociálna funkcia miestnych daní. In: *Manažment podnikania a vecí verejných - Dialógy*, Ročník IX, Číslo 23/2014, s.61-68, Slovenská akadémia manažmentu, Bratislava: ISSN 1337-0510

SCHULTZOVÁ, Anna a kolektív. 2002 *Daňovníctvo*. 1 vyd. Bratislava: Súvaha, 2002. 263 s. ISBN 80-88727-53-7

ŠIROKÝ, Ján. 2003 *Daňové teorie s praktickou aplikací*. Praha : C.H.Beck, 2003. 249s. ISBN 80-7179-413-9

Zákon č. 582/2004 Z. z o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

Všeobecne záväzné nariadenia mesta Ružomberok, Liptovský Mikuláš, Martin 2008-2015